

niet echt verantwoord. Maar dat er een verband bestaat met de pontificaatswisseling die in 1914 plaatsvond, ligt voor de hand. Op 20 augustus van dat jaar stierf paus Pius X; het laatstgenoemde document uit de analytische inventaris draagt als datum 27 juli van dat jaar. Toch is in elk geval het Vaticaanse archief raadpleegbaar voor stukken tot en met het pontificaat van Benedictus XV (1914-1922), althans voorzover de staat van ordening dat toelaat. Gezien de opmerkingen die De Valk hierover elders maakt (vgl. bijvoorbeeld band I, p. XI), is het echter wijs zich hierover voor de periode na 1914 niet teveel illusies te maken. Dat verklaart vermoedelijk waarom geen stukken meer zijn verwerkt die uit het pontificaat van Benedictus XV stammen. Opvallend is trouwens ook al het gering aantal documenten uit de periode na 1910.

De uitgave wordt ook niet meer gepresenteerd als 'inventaris van Romeinse archivalia'. Gesproken wordt nu van een 'archiefwijzer van Romeinse archivalia'. In de tekst wordt overigens ook gesproken van een 'archiefgids'. Desondanks blijft het toch allereerst om een analytische inventaris gaan. De geografische reikwijdte van deze inventaris is echter beperkter dan bij de inventaris over 1813-1831 het geval was. Van een Verenigd Koninkrijk was na de afscheiding van België in september/oktober 1830 en de erkenning van een voorlopig Belgisch bewind door de grote mogendheden in december van datzelfde jaar uiteraard geen sprake meer, zodat nu weer alle nadruk kan komen te liggen op de Romeinse correspondentie van de pauselijke vertegenwoordigers (internuntii of zaakgelastigden, die zoals gezegd tot 1853 ook als vice-superiores functioneerden), de apostolische vicarissen, de wijbisschop en – vanaf 1853 – de vier, later vijf residerende bisschoppen ('ordinarii loci') in en vanuit het eigenlijke Nederland.

Ook nu bestaat de uitgave uit twee banden. De eerste band bevat opnieuw een chronologische lijst van in dit geval bijna 6400 genummerde documenten of bundelingen van documenten van uiteenlopend karakter. In feite betekent dit, dat veel meer dan 6500 brieven, rapporten, verslagen en instructies gepresenteerd worden. Bij elk document wordt een korte aanduiding van de inhoud gegeven. De indruk wordt gewekt dat de bezorger zich daarbij nog meer heeft moeten beperken dan bij het deel over de periode 1813-1831 het geval is geweest. Bij elk document wordt uiteraard ook – in verkorte vorm – de archieflokatie aangegeven. In de tweede band is weer een be-